

Araştırma-İnceleme

**YUKARI MENDERES HAVZASI TARİH ÖNCESİ
BİLGİLERİNE KATKI SAĞLAYAN YENİ BİR YERLEŞİM:
GÖCELER HÖYÜK**

Erim KONAKÇI¹

Öz: Göceler Höyük, Yukarı Menderes Havzası dağlık kesim yüzey araştırması projesi kapsamında bulunmuştur. Höyük, Denizli İli Çivril ilçesinin kuzeybatısındaki platoluk alanda yer almaktadır. Burgaz Deresi, Göceler Höyük'ün hemen batısı ve güney tarafından akmaktadır. Kurumuş durumdaki dere son derece geniş bir vadi ve bununla bağlantılı olarak doğal bir güzergâh oluşturmaktadır. Konumuzu oluşturan tarih öncesi süreçten itibaren bilinmesi muhtemel olan bu güzergâh yakın bir zaman kadar bölge halkı tarafından kullanılmıştır. Söz konusu bu doğal yol kuzeydoğudan Çal-Banaz'a (Uşak) ve doğudan Çivril- Dinar'a (Afyon) açılmaktadır. Göceler Höyük, toplam da 2.7 hektarlık bir alana yayılmaktadır. Göceler Höyük üzerinde oluşturulan 8 örnek toplama alanında yapılan yüzey araştırmalarında Geç Kalkolitik, Erken Tunç Çağı 1, 2, 3, Orta Tunç Çağı, Geç Tunç Çağı ve Geç Roma dönemlerine tarihlenen seramikler bulunmuştur. Yerleşimin iskân edildiği süreçler içerisinde yayılım alanında görülen değişim Yukarı Menderes Havzası yüzey araştırmaları ile uyum içerisinde sonuçlar ortaya koymuştur. Höyük'te tespit edilen Geç Kalkolitik ve Erken Tunç Çağı seramikleri genel anlamda değerlendirildiğinde Beycesultan yerleşimi ile büyük oranda benzerlik göstermektedir. Erken Tunç Çağı 3 seramikleri arasında bulunan kırmızı haç bezemeli kap (redcrossbowl) Batı Anadolu'da az sayıda benzeri bulunan bu gruba yeni bir örnek teşkil etmektedir. Orta ve Geç Tunç Çağı seramiklerinin tamamının benzerlerini Beycesultan bulunsa da, Orta Anadolu ve Batı Anadolu kıyıları ile de karşılaştırılabilir özellikler sergilemektedir. Geç Tunç Çağının başlarına kadar kesintisiz iskân gören Göceler Höyük bu dönemin ardından Geç Roma Dönemine kadar terk edilir.

Anahtar Sözcükler: Göceler Höyük, Yukarı Menderes Havzası, Kalkolitik, Erken Tunç Çağı, Orta Tunç Çağı, Geç Tunç Çağı, Seramik.

¹ Yrd. Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü.
ekonakci@pau.edu.tr

A NEW SETTLEMENT AREA ENLIGHTENING THE PREHISTORY OF UPPER MEANDER BASIN: GÖCELER HÖYÜK

Abstract: GöcelerHöyük has been found within the scope of the archaeological survey project of the Upper Meander Basin's mountainous part. GöcelerHöyük is located on the north-western plane area of the district of Çivril in Denizli Province. The stream of Burgaz is situated to the west and south of GöcelerHöyük. The stream in its dry condition forms an enormous large valley and correlatively a natural route. This route which has been probably known since the prehistoric period generating our subject was used by the local community in the not too distant past. This aforementioned natural route opens atÇal-Banaz (Uşak) from the north-east and Çivril-Dinar (Afyon) from the east. GöcelerHöyük spreads over a 2.7 hectare-area in total. The potteries which date back to the periods of Late Chalcolithic, Early Bronze Age 1-2-3, Middle Bronze Age, Late Bronze Age, and Late Rome, have been found during the surface surveys in 8 sampling areas constituted in GöcelerHöyük. The alteration seen in the distribution area of the settlement within the periods of being inhabited has proved some consonant results with the Upper Meander Basin surface surveys. When the potteries of the Late Chalcolithic and Early Bronze Age detected in the mound are generally evaluated, they substantially show resemblance to the settlement of Beycesultan.The Red Cross bowl which has been found among the Early Bronze Age 3 potteries constitutes a new sample to this group thatis uncommonly seen in the Western Anatolia. Although similar Middle and Late Bronze Age pottery are seen in Beycesultan, they also exhibit some comparable characteristics with the Central Anatolia and the Western Anatolia's coasts. GöcelerHöyük, which had a continuous settlement up to the beginnings of the Late Bronze Age, was abandonedtowards the end of Late Rome Period.

Key Words:GöcelerHöyük, Upper Meander Basin, Chalcolithic, Early Bronze Age, Middle Bronze Age, Late Bronze Age, Pottery.

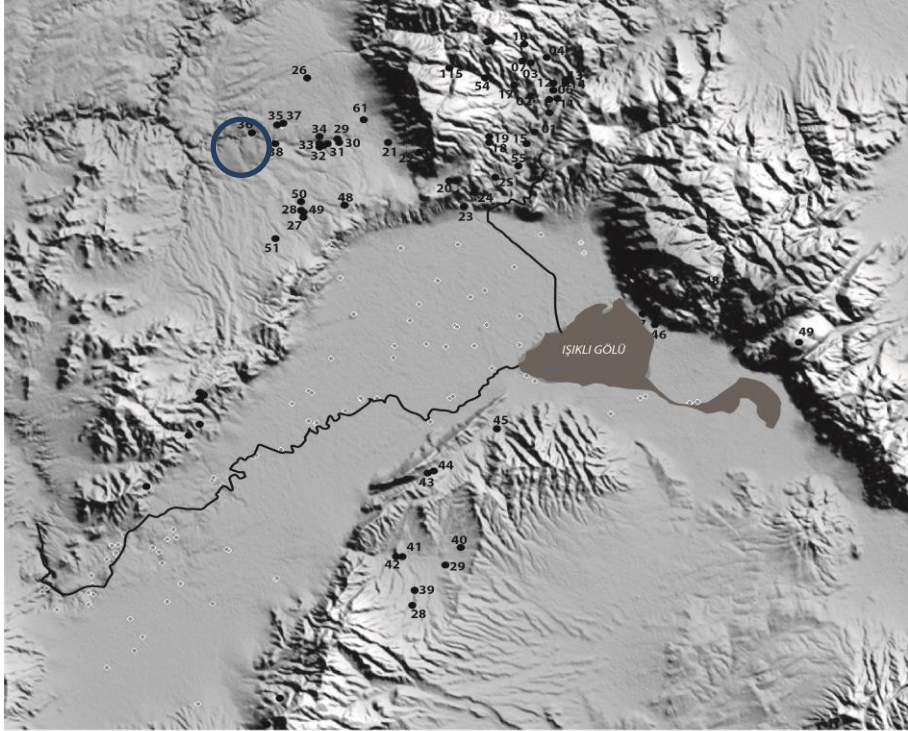
Giriş

Konumu itibari ile Batı Anadolu ve Orta Anadolu arasında bir geçiş bölgesi özelliği sergileyen Yukarı Menderes Havzası, hemen her yönden doğal yol ve geçitler ile çevresindeki bölgeler ile ilişkili bir alan olsa da, havzayı çevreleyen dağlar ve platolar içe kapalı bir topografya olarak tanımlanmasını da mümkün kılar (Dedeoğlu, 2014, s. 5). Nitekim havzanın sahip olduğu özgün nitelikler bu bölgenin Neolitik Dönemden itibaren yoğun bir biçimde iskân edilmesinde belirleyici olmuştur(Abay, 2008, s. 1 vd, Dedeoğlu, 2014, s. 33 vd, Dedeoğlu ve Ozan 2016, s. 1 vd, Dedeoğlu ve ark., baskıda). Makalenin konusunu oluşturan Göceler Höyük'ün² konumlandığı Yukarı Menderes Havzası'nda ilk olarak

---

²Makaledeki yardımlarından dolayı Yard Doç. Dr. Fulya Dedeoğlu'ya, Araş. Gör. Bora Temur'a, arkeolog Ayşen Çelebi'ye, Yard. Doç. Dr Ali Ozan'a, Yard. Doç. Dr Barış Semiz'e ve Doç. Dr. Bahadır Duman'a teşekkür ederim.

1950’li yıllarda ve sonrasında 2003-2015 yılları arasında yürütülen sistematik arkeolojik yüzey araştırmaları sonucunda 250’ nin üzerinde arkeolojik yerleşim alanı tespit edilmiştir (Mellaart, 1954, Abay ve Dedeoğlu, 2005, s. 41 vd; Abay ve Dedeoğlu 2007, s. 277 vd; Abay, 2008, s. 1 vd; Dedeoğlu, 2008, s. 587 vd; Dedeoğlu, 2009, s. 241 vd.; Dedeoğlu, 2013, Dedeoğlu ve ark., 2014, s. 367 vd, Dedeoğlu ve ark. 2015, s. 151 vd, Dedeoğlu ve ark 2016, s. 553 vd). Ayrıca aynı bölge içerisinde Neolitik, Erken ve Orta Kalkolitik dönemlere tarihlenen tabakalara sahip Ekşi Höyük (Dedeoğlu ve ark., baskıda) ve Geç Kalkolitik, Erken, Orta, Geç Tunç Çağı, Demir Çağı, Bizans ile Selçuklu tabakalarına sahip Beycesultan Höyük’te hali hazırda arkeolojik kazı çalışmaları devam etmektedir (Lloyd ve Mellaart, 1955, 39 vd; Lloyd ve Mellaart, 1956, 101 vd; Lloyd ve Mellaart, 1957, 27 vd; Lloyd ve ark., 1959, 35 vd; Lloyd, 1960, s. 31 vd; Lloyd ve Mellaart, 1962, s. 1 vd; Lloyd ve Mellaart, 1965, s. 1 vd, Lloyd, 1972, s. 1 vd; Mellaart ve Murray 1995, s. 1 vd, Wright, 2000, s. 159 vd.)

26-Bria Kalesi	30-Yakayolu Mevkii Mezarlık	34-Tek Değirmenüstü Mezarlık	38-Karalar Yerleşimi	42-Sıfalsu Höyük	46-Yuvaköy-Ören
27-Han Taşları Yerleşimi	31-Kayıkderesi Mezarlık	35-Derehöyük	39-Karakuyu Yerleşimi	43-Tokça Örenler	47-Yuvaköy Höyük
28-Elmalı Deresi Yerleşimi	32-Örenler Mezarlık	36-Göceler Höyük	40-Aşklı Yerleşimi	44-Tokça Höyük	48-Aktepe Kalesi
29-Yakayolu Mevkii	33-Örenler Yerleşimi	37-Saraybağları Mezarlık	41-Sankaya Tepe	45-Bayat Yerleşimi	49-Düzbel Yerleşimi

Resim 1. Göceler Höyük ve yakınında yer alan yerleşimler

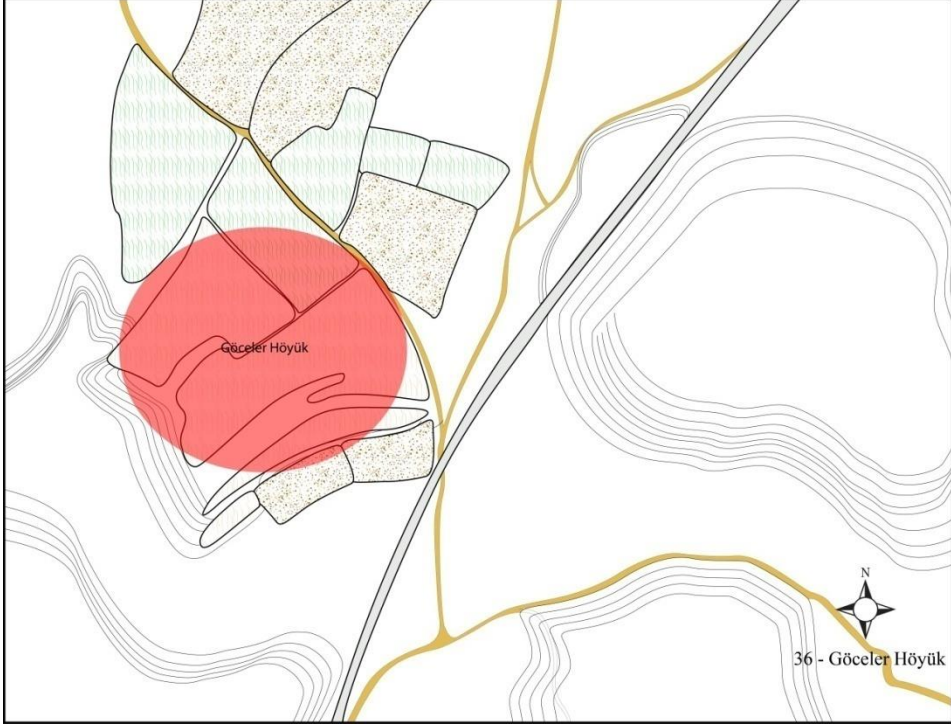
Göceler Höyük yukarıda anılan araştırmalardan birisi olan Yukarı Menderes Havzası Dağlık Bölge yüzey araştırması projesi kapsamında keşfedilmiştir (Dedeoğlu ve ark., 2014, s. 367 vd).Yerleşim, Çivril’in kuzey batısında bulunan Gürpınar, Karalar, Göceler ve Karabedirler köyleri çevresindeki plato

alanlarında yapılan araştırmalar sırasında bulunmuştur (Resim 1-2). Höyük, Göceler Köyü'nün yaklaşık 1 km, Karalar Köyü'nün ise 3 km güneybatısında yer almaktadır. Dere Höyük yerleşimine 2,5 km, Karalar Yerleşimi'ne ise 2 km mesafededir. Yerleşim geniş bir plato düzlüğünde yer alan bir doğal tepe üzerindedir (Resim 4). Höyük toplamda 2.7 hektarlık bir alana yayılmaktadır. Burgaz Deresi, Göceler Höyük'ün hemen batısı ve güney tarafından akmaktadır. Kurumuş durumdaki dere son derece geniş bir vadi ve bununla bağlantılı olarak doğal bir güzergâh oluşturmaktadır. Konumuzu oluşturan tarih öncesi süreçten itibaren bilinmesi muhtemel olan bu güzergâh yakın bir zaman kadar bölge halkı tarafından kullanılmıştır. Söz konusu bu doğal yol kuzeydoğudan Çal-Banaz (Uşak) ve doğudan Çivril- Dinar'a (Afyon) açılmaktadır. Söz konusu yol güzergâhı aynı zamanda MS 13-14yy'dan itibaren kullanıldığı bilinen Kayı pazarına ulaşmaktadır (Baykara, 2008, s. 11).

Makalenin konusunu oluşturan Göceler Höyük ise sahip olduğu stratejik konumuyla Geç Kalkolitik Dönemden itibaren Geç Tunç Çağının ortalarına kadar kesintisiz iskân edilmiş olması ile dikkat çeker. Geç Tunç Çağının başlarında terk edilen yerleşim Geç Roma-Erken Bizans Döneminde yeniden iskâna görmüş ve ardından ikinci kez terk edilmiştir.

1. Genel Gözlemler ve Yapılan Çalışmalar

Aynı bölgede yer alan diğer birçok arkeolojik yerleşim alanında olduğu gibi Göceler Höyük'te de tarımsal faaliyetler ile tahribat devam etmektedir. Yerleşimin üzerinde ve yamaçlarında gerçekleştirilen tarımsal faaliyetler tahribatına ana nedenidir. Yüzeysel araştırması çalışmalarında, yerleşimin 750 m kuzeyinde olasılıkla bu yerleşime ait olabilecek bir mezarlık alanı da keşfedilmiştir. Gerek yüzeysel çıkmış olan büyük pithos parçaları gerekse yerel halktan edinilen bilgiler bu görüşümüzü destekler. Diğer yandan arazi tesfiyesi nedeniyle bu mezarlık alanının büyük oranda tahrip olduğu anlaşılmaktadır.

Resim 2. Göceler Höyük çevre çizimi

Yerleşim üzerinde gerçekleştirilen yüzey araştırmaları sonucunda, kuzey-güney eğimli doğal tepenin özellikle kuzeybatı tarafının yoğun olarak iskân edildiği tespit edilmiştir. Yerleşimin topografyası ve yayılım alanı gözetilerek araştırma alanında 8 örnek toplama alanı oluşturulmuştur(Resim 3)

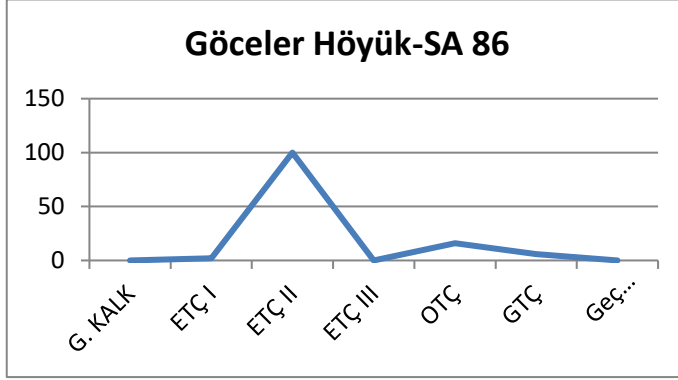
Resim 3. Göceler Höyük uydu görüntüsü ve örnek toplama alanları

Oluşturulan örnek toplama alanları değerlendirildiğinde yerleşimin Geç Kalkolitik dönemden itibaren aşamalı olarak büyüme eğiliminde olduğu anlaşılmaktadır. Geç Kalkolitik Dönemde kurulan yerleşim Erken Tunç Çağı2

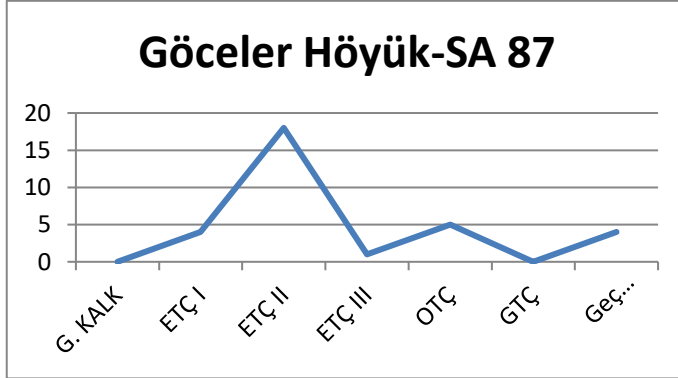
de en geniş sınırlarına ulaşmış ve ardından Erken Tunç Çağı 3 sürecinde yayılım alanı gerilemiştir. Orta Tunç Çağı'nda sınırlarını yeniden genişleten yerleşim Geç Tunç Çağı'nda

yeniden gerilemiş ve bu küçük bir yerleşim olma niteliğini Geç Roma döneminde de devam ettirmiştir.(Tablo 1-8)

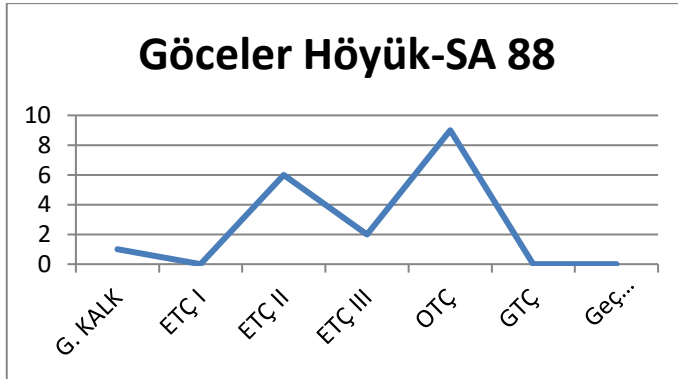
Tablo 1: 86 nolu örnek toplama alanında bulunan seramiklerin dağılımı

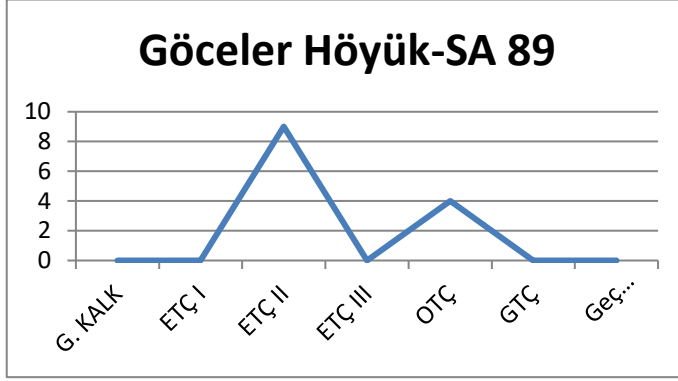
Tablo 2: 87 nolu örnek toplama alanında bulunan seramiklerin dağılımı

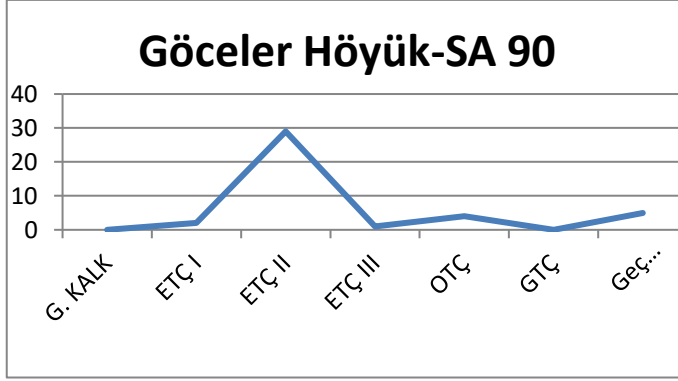
Tablo 3: 88 nolu örnek toplama alanında bulunan seramiklerin dağılımı

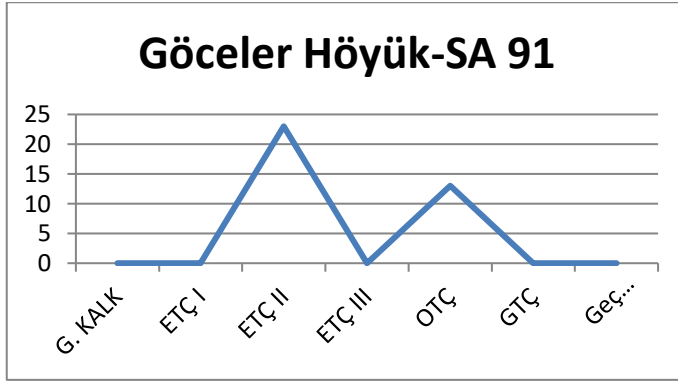
Tablo 4: 89 nolu örnek toplama alanında bulunan seramiklerin dağılımı

Tablo 5: 90 nolu örnek toplama alanında bulunan seramiklerin dağılımı

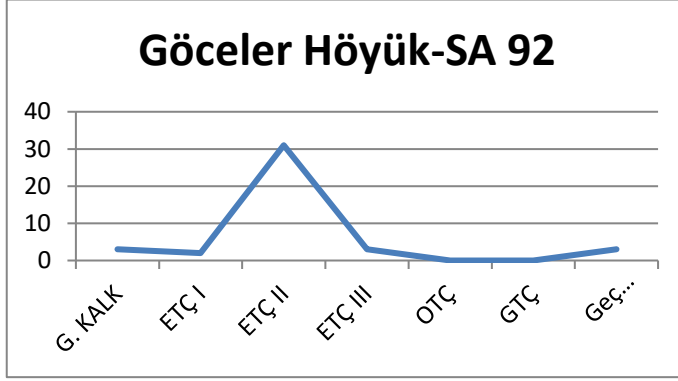

Tablo 6: 91 nolu örnek toplama alanında bulunan seramiklerin dağılımı

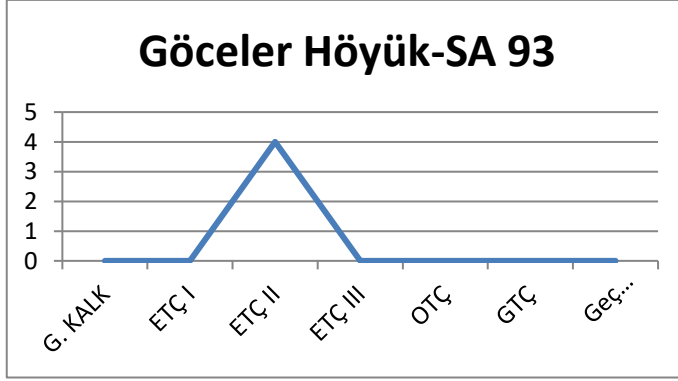

Tablo 7: 92 nolu örnek toplama alanında bulunan seramiklerin dağılımı

Tablo 8: 93 nolu örnek toplama alanında bulunan seramiklerin dağılımı

Resim 4. Göceler Höyük güneyden görünüm

Gerek yerleşim üzerinde gerekse etrafındaki arazilerde yerleşimin mimari yapıları ile ilişkilendirilebilecek bazı blok taşlar gözlenmiştir. Bölgenin doğal taş yapısı ile uyumlu, bloklardan oluşan söz konusu taşların bazıları üzerinde çeşitli kabarmalar bulunmaktadır. Yerleşimin kuzeybatı yamaçlarında, ana kayanın yüzeye çıktığı alanda, üzerinde yuvarlak şekilli kabartmaları barındıran iki blok tespit edilmiştir (Resim 5).

Resim 5. Göceler Höyük kabartma

Blokların birinde 55 cm, diğerinde ise, 60 cm çapında iki tane aynı türden kabartma bulunmaktadır. Söz konusu kabartmaların tamamlanmadan bırakıldığı anlaşılmaktadır. Bu tip kabartmaların benzerlerinin bölgede yer almamasından dolayı işlevi ve tarihlendirmesi konusunda açık sonuçlara ulaşmak güçtür. Yerleşimde bulunan çanak çömlekler Göceler Höyük'ün Geç Roma Döneminde de iskân edildiğini ortaya koymuştur. Yine yerleşimin yakın çevresinde kullanılan bir çeşmede devşirme malzeme olarak Roma dönemine ait mimari parçaların kullanıldığı görülmüştür. Olasılıkla Göceler Höyük'ün yakınında yer alan bu alan Roma Döneminde bir taş ocağı olarak kullanılmış olmalıdır (Roma döneminde iskân gören höyük yerleşimlerinin çevresindeki traverten ocaklarının taş temin etmekte oldukları Kolassae yerleşiminden de bilinmektedir. Duman ve Konakçı 2006: s. 91, 106, levha 10b).

2. Göceler Höyük'te Tespit Edilen Seramikler

Höyükte yukarıda da vurgulandığı üzere, Geç Kalkolitik Dönem'den başlayarak, zaman zaman kesintiye uğrasa da, Geç Roma-Bizans dönemine kadar devam iskâna dair seramikler bulunmaktadır.

2.1. Geç Kalkolitik Dönem

Göceler Höyük'te Geç Kalkolitik döneme tarihlenen az sayıda seramik bulunmuştur. Bulunan örnekler orta veya iyi derecede pişmiş olup yüzey rengi

kahverenginin tonları ve siyah renklerindedir. Söz konusu seramiklerin büyük bölümünün hamurunda yoğun miktarda taşçık, kum, kireç ve saman katkısı gözlenmektedir. Bulunan formlar içerisinde konik gövdeli kulplu çanaklar(Lev. 1:3) ve basit ya da dışa kalınlaştırılmış ağız kenarına sahip içe eğik ağızlı çömlekler (Levha 1:2) ve basit ağız kenarlı içe eğik ağızlı kulplu çömlekler yer almaktadır (Levha 1: 1). Konik gövdeli çanakların basit ağız kenarlı ve içe kalınlaştırılmış ağız kenarlı örnekleri bulunmuştur(Levha 1: 3-4).

Söz konusu seramikler, genel olarak değerlendirildiğinde gerek form gerekse yüzey özellikleri bakımından Batı Anadolu'da karşımıza çıkan diğer Geç Kalkolitik Dönem seramikleriyle özellikle de Beycesultan'la önemli derecede benzerlikler göstermektedir. Yerleşimde bulunan kulplu konik gövdeli kulplu çanağın ve içe kapalı ağızlı çift kulplu çömleğin benzerleri Beycesultan Geç Kalkolitik IV. evreden bilinmektedir(Lloyd ve Mellaart 1962, Fig. P. 10, Fig. P13: 4-6, 9).

2.2. Erken Tunç Çağı

Yerleşimde Erken Tunç Çağının üç evresini de temsil eden çanak çömlekler bulunmuştur. Bulunan seramikleri kendi içerisinde ele aldığımızda büyük bölümü açıkılı olan Erken Tunç Çağı 1 örneklerinde en yaygın oranda siyah ve kahverenginin tonlarında yüzey renkleri görülür. Basit ağız kenarlı, içe eğik ağızlı keskin omuzlu çanaklar (Lev 1: 5), basit ağız kenarlı dik yükselen ağızlı çanaklar (Lev 1: 6) ve çeşitli kaplara ait üç ayak parçaları (Lev 1: 7-8) bulunan örnekleri temsil eder.

Erken Tunç Çağı 2 seramiklerinin dış yüzeyinde kahverenginin tonları ve siyah renkleri görülmektedir. Söz konusu seramiklerin büyük bölümü açıktır. Basit ağız kenarlı içe eğik ağızlı tutamaklı çömlekler (Lev 2: 1), düzleştirilmiş ağız kenarlı çanaklar (Lev. 2: 2), basit ağız kenarlı, içe eğik ağızlı çanaklar (Lev. 2: 3, 8), dik yükselen ağızlı, ağız kenarı üzerinden gövdeye dikey tutamaklı çanak (Lev. 2: 4), basit ağız kenarlı dışa eğik ağızlı tabak (Lev. 2: 5), basit ağız kenarlı, dik yükselen ağızlı yumru bezemeli çanaklar (Lev. 2: 6), basit ağız kenarlı, dışa eğik ağızlı düz dipli, oluk bezemeli çanak (Lev. 2: 7) ve dışa eğik ağız kenarlı çömlek (Lev. 2: 9)tespit edilen formlar arasındadır. Söz konusu kaplar üzerinde bezeme unsuru olarak yumru bezemeler (Lev. 2: 4, 6), boya bezemeler (Lev. 2: 8) ve oluk bezeme (Lev. 2: 7)görülür. Yerleşimde toplanan az sayıdaki Erken Tunç Çağı3 seramiği ise kahverengi ve gri renkte hamura sahip olup, Erken Tunç Çağı 2 seramiklerine nazaran daha az oranda kum ve mika içeren katkı yoğunluğu görülür. Büyük çoğunluğu kırmızı kahve, kahverengi ve turuncu astarlı olan seramikler iyi bir biçimde açılmıştır. Çark yapımı üretimlerde bu döneme ait kaplar içerisinde ele geçmiştir. Tespit edilen seramiklerin formları arasında düzleştirilmiş ağız kenarlı dışa açılan ağızlı, derin tabaklar(Lev. 3: 1), basit ağız kenarlı, dik yükselen ağızlı çanaklar(Lev 3: 2), akıtacaklar (Lev 3: 3) ve kulplar (Lev 3: 4-5) bulunmaktadır. Yerleşimde bulunan bir çanağın iç kısmı üzerinde ağız kenarından başlayarak dip kısmına

doğru devam eden bezeme mevcuttur. Bu çanak en yaygın Erken Tunç Çağı 3'te görülen kırmızı haç motifli kapların (*redcrossbowl*) yeni bir örneğidir.

Göceler Höyük'te az sayıda Erken Tunç Çağı 1 dönemine ait form bulunmasından dolayı geniş kapsamlı bir karşılaştırma yapmak güç olsa da; Erken Tunç Çağı'nın başından itibaren yuvarlak kesitli üçayaklı kaplara ait örneklerin görüldüğü yerleşimler arasında Beycesultan (Lloyd ve Mellaart 1962, s. 122, Fig. P 16: 16) ve Troia (Blegen ve ark 1950, Fig 267. 35.539) örnek gösterilebilir. Göceler Höyük'te bulunan içe eğik ağızlı keskin omuzlu çanaklar ve dik yükselen ağızlı çanaklar Beycesultan Erken Tunç Çağı 1 XIX. tabakada (Lloyd ve Mellaart, 1962: s. 118, Fig P 14:39-40.; 118, Fig. P. 14:13, 14, 20-25), Aphrodisias'ta Pekmez Höyük'te (Joukowsky, 1986, Fig. 405), ve Troia'da (Blegen ve ark., 1950, Fig. 260-261) sıklıkla karşılaşılan formlar arasındadır.

Batı Anadolu'daki Erken Tunç Çağı 2 yerleşimlerinde karşılaşılan formlar arasında yer alan içe eğik ağızlı çanakların benzerleri Troia (Blegen ve ark., 1950, Fig. 129), Beycesultan (Lloyd ve Mellaart 1962, sheet 3: 2, Fig P 37: 17) ve Laodikeia-Kandilkırı'ndan (Oğuzhanoglu Akay, 2015, s. 58, ÇN1) ve Karataş Semayük'ten (Mellink 1968, Plt. 85, 39) bilinmektedir. Yine ağız üzerine yumru bezeme yapılan çanakların benzer örnekleri Beycesultan XVI. tabakadaki Erken Tunç Çağı 2 seramik repertuarı içerisinde yer alır (Lloyd ve Mellaart, 1962, Fig P 23: 11, 14). Göceler Höyük'te bulunan keskin omuzlu çanağın benzerlerinin görüldüğü yerleşimlere Beycesultan XV. ve XVI. tabakadan (Lloyd ve Mellaart, 1962, Fig P 28), Laodikeia-Kandilkırı (Oğuzhanoglu Akay 2015, s. 62) örnek verilebilir. Erken Tunç Çağı 2 sürecinde koyu yüzü çanakların üzerine geometrik beyaz boya bezeme geleneğine Batı Anadolu'da sıklıkla karşılaşılmaktadır. Beycesultan'da Göceler Höyük örneği ile türdeş form ve bezeme şablonuna sahip çanaklar bulunmuştur (Lloyd ve Mellaart, 1962, s. 142, Fig P 22: 10, Fig p 29: 1). Yine Göceler Höyük'te görülen diğer bezeme unsurları olan ağız kenarı üzerinden gövdeye uzanan ince uzun tırtılı andıran eklentilerin (Lloyd ve Mellaart, 1962, s. 150, Fig P 26.: 10, 16), yumru bezemelerin (Lloyd ve Mellaart, 1962, s. 144, Fig P 23.: 11, 13), geniş oluk bezemelerin (Lloyd ve Mellaart, 1962, Fig. P 26) ve aşağıya bakan hilal biçimli tutamakların (Lloyd ve Mellaart, 1962, Fig. P 35) benzerleri Beycesultan'da bulunmaktadır. Erken Tunç Çağı 3 seramikleri arasında görülen basit ağız kenarlı dik yükselen ağızlı çanaklar Erken Tunç Çağı'nın tüm evrelerinde karşılaşılan bir formdur. Ağırlıklı olarak Erken Tunç Çağı 3 döneminde rastlanan kırmızı haç motifli (*redcrossbowl*) kapların Batı Anadolu'da Beycesultan'ın VII. ve VI. tabakalarında (Lloyd ve Mellaart, 1962, P 57: 26, 31, P 64: 23, 26, P 65: 2-3, P 66: 17a), Kusura B evresinde (Lamb, 1936, Fig 6: I a-c), Aphrodisias'ta (Joukowsky, 1986, Fig 321: 16), Troia IV ve V'teki (Blegen ve ark. 1951, Fig 240, 39, 69; 33-527; 246: 1-5, 254/9, 14, 256/13) benzerleri bilinmektedir.

2.3. Orta ve Geç Tunç Çağı

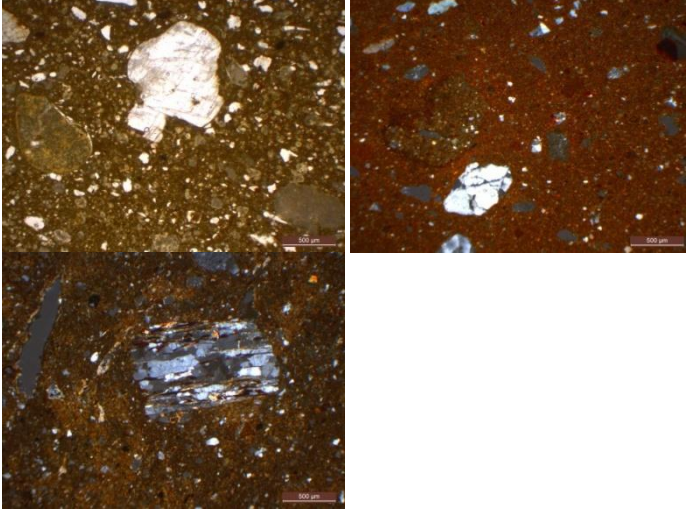
Göceler Höyükte bulunan Orta Tunç Çağıseramiklerininindış yüzeyinde ağırlıklı olarakkırmızı ve kahverengi renkleri görülmektedir. Parçaların hamurları az oranda ince boyutta mika, taşçık, kireç ve kum katkılıdır. Seramiklerin dış yüzeyleri kalın astarlıdır. Bulunan formlar arasında bant şeklinde kalınlaştırılmış ağız kenarlı, içe eğik ağızlı çanaklar(Lev. 4: 1, 3), yuvarlatılmış ağız kenarlı, yarı küresel gövdeli çanaklar (Lev. 4: 2), dışa kalınlaştırılmış ağız kenarlı, içe eğik ağızlı çömlek (Lev. 4: 4) ve halka dipli örnekler (Lev. 4: 5) sıralanabilir.

Göceler Höyük'te bulunan yuvarlatılmış ağız kenarlı dik yükselen ağızlı çanakların benzerleri geniş bir coğrafyada görülmektedir. Beycesultan V. tabakada bulunan kırmızı astarlı çanaklar (Lloyd ve Mellaart, 1965, s. 86, Fig. 2: 6), Asopos Tepesinde bulunan ve ÇT 8b olarak tanımlanan çanaklar (Konakçı, 2012, Lev 44), Panaztepe kapalı kâseler K II a 2 içerisinde değerlendirilen çanaklar (Günel, 1999, s. 45, K II a 2, Levha 39: 2, 3, Levha 40: 7, Levha 41: 6, Levha 42: 1), Kocabaştepe OTÇ 3 tabakasında bulunmuş Devetüyü, Pembemsi Devetüyü, Kırmızımsı Devetüyü ve Sarımsı Devetüyü Astarlı mal gruplarında değerlendirilmiş ve Tip 18c içerisinde tanımlanan çanaklar (Aykurt, 2004, s. 74, Levha 20: d-f, Levha 21: f, g), Milet III. tabakada bulunan kırmızı astarlı çanaklar (Raymond, 2005, s. 239, Fig. 3.8: AT.98.179.21), AyasulukXIa ve XIb evrelerinde bulunan Kırmızı, Kahverengi ve Koyu Kahverengi mal gruplarında değerlendirilen ÇT9a olarak tanımlanan çanaklar (Konakçı, 2012, Lev 6), Gordion Megaron 10 tabaka 14'te bulunan kırmızımsı kahverengi astarlı çanaklar(Gunter, 1991, s. 55, Fig. 9: 167) Göceler Höyük örneği ile benzerlik göstermektedir.

Göceler Höyük'te bulunan içe eğik ağızlı, dışa kalınlaştırılmış ağız kenarlı, boyunsuz çömleklerin ağız kenarında varyasyonları olabilen benzerleri Beycesultan(Dedeoğlu ve Abay, 2014, s. 20, Fig5:2), Bademağacı (Umurtak, 2003, s. 58, 65, 68, Fig. 3: 5-6; 72, Fig. 7: 9), Bademgediği VI. Tabakada (Meriç, 2003, 95, Fig. 17: 49, 50), Troia Erken VI tabakasında (Blegen ve ark., 1953, Pl. 423: 35.457), Kadıkalesi Geç Evre'de (Kan, 2005, Fig. 17: c-d), Milet III. Tabakada (Raymond, 2005, s. 262, Fig. 3.31: AT.99.266.13), Smyrna/Bayraklı'da (Bayne, 2000, s. 76, 272, Fig. 17: 2), Kocabaştepe OTÇ 3 tabakasında(Aykurt, 2004, s. 114, Levha 45: a-b), Panaztepe'de (Günel, 1999, s. 48, Levha 94: 1, Tip ÇÖ VIIb 2.), Ayasuluk Tepesi'nde XIa evresinde(Konakçı, 2015, s. 394, Çiz 2; 11), Demircihöyük'te (Kull, 1988, s. 228, 230, Taf 2: 8, Taf 7: 3, 5, Taf 13: 17, Taf 24: 3, Taf 25: 17), Boğazköy'de Yukarışehir Kuzeybatı Yamacı'nda 8a tabakasında (Orthmann, 1963, Tafel 36: 357) ve Gordion 12 nolu MegaronVa tabakasında (Gunter, 1991, s. 78, Fig. 22: 455) görülmektedir.

Göceler Höyük'te bulunan ve Orta Tunç Çağı'na tarihlenen seramiklerden üç tanesi arkeometrik açıdan da incelenmiştir (22-23-24 nolu örnekler). Yapılan analiz çalışmaları incelenen örneklerin birbirinden farklı mikroyapısal özellikler gösterdiğini ortaya koymuştur (Resim 6, Tablo 9). 22 numaralı örnek ise bol

karbonat içeren mineralleri ile farklılık göstermektedir. Ayrıca kuvars ve kuvarsit çakılları da içermektedir. 23 ve 24 numaralı örnekler ise kayaç parçacıklarının boyutlarında azalma ve küçülme (0.5-1mm) ile daha küçük boyutlu piroksen ve plajiyoklas mineralleri tespit edilmiştir. Kayaç parçacıkları genel olarak kuvarsit ve muskovit-kuvars şistlerden oluşmaktadır. Karbonat içerikleri de yüksektir. Bu örneklerden elde edilen sonuçların Beycesultan Orta Tunç Çağı seramiklerine yapılan analizlerle benzerlik gösterdiği anlaşılmıştır (Semiz ve ark. baskıda).

Resim 6. Göceler Höyük 22, 23 ve 24 nolu seramiklerin (sırasıyla resmindedir) ince kesit analizleri

Tablo 9: Göceler Höyük Orta Tunç Çağı Seramiklerin XRF analizi sonuçları

Element	Unit	23	24
SiO ₂	%	56,43	56,89
TiO ₂	%	0,95	0,96
Al ₂ O ₃	%	18,95	18,05
Fe ₂ O ₃	%	7,73	7,02
MnO	%	0,12	0,14
MgO	%	2,44	2,51
CaO	%	7,99	9,23
Na ₂ O	%	0,70	1,17
K ₂ O	%	4,43	3,62
P ₂ O ₅	%	0,23	0,35
		99,95	99,92

Yerleşimde bulunan Geç Tunç Çağı seramikleri kahverengi ve kırmızının tonlarında dış yüzey rengine sahiptir. Tamamı iyi derecede pişmiş olan seramiklerin hamurunda küçük oranda taşçık, kum, ot, mika ve kireç katkısı görülmektedir. Yerleşimde içe ve dışa kalınlaştırılmış ağız kenarlı keskin omuzlu bir çanağın dışındaki(Lev. 5: 1) diğer çanaklar içe eğik ağızlı olup ağız kenarları değişen derecelerde dışa kalınlaştırılmıştır (Lev. 5: 2-7). En yaygın görülen dışa kalınlaştırma bant biçimlidir. Geç Tunç Çağı çanaklarının büyük bölümünün ağız kenarına ait parçalardan oluşmasından dolayı çanakların gövde yapısını öngörmek güçtür. Gövde yapısı tespit edilebilen örnekler ise yarı küreseldir. Bu formda çanakların benzerleri Orta ve Geç Tunç çağlarında görülmekle birlikte en yaygın kullanımı Beycesultan kazılarında eski tabakalanmaya göre II (Mellaart ve Murray, 1995, Fig. P. 16: 3, 10, 16) yeni tabakalanmaya göre ise Vb tabakasıdır (Dedeoğlu ve Abay, 2014, Fig. 26). Beycesultan'da kırmızı ve kahverenginin tonlarındaki benzer örnekleri III (Mellaart ve Murray, 1995, s. 11, Fig. 3: 12-17), kırmızı-kahve astarlı benzeri II (Mellaart ve Murray, 1995, s. 38, Fig. 16: 16) ve kırmızı kahve ve açık kahverenkli benzerleri I. tabakada bulunmuştur (Mellaart ve Murray, 1995, s. 71, Fig. 35: 4, 5). Bu çanakların kırmızı, kırmızimsı sarı astarlı dış yüzü altın boya astarlı yakın örneklerine Aphrodisias GTÇ III ve II tabakalarında ulaşılmıştır (Joukowsky, 1986, s. 687, 689, Pl. 489: 28, 29; Pl. 490: 7). Kıyı Ege'de; Bademgediği Tepe II. Tabakada (Meriç, 2003, s. 93, Fig. 15: 20, 96, Fig. 18: 61), Çeşme Bağlararası kazılarında (Aykurt, 2010, s. 26, 53, Fig. 11: 10-15), Smyrna/Bayraklı'da 4-6 evrelerinde (Bayne, 2000, s. 65, 271, Fig. 9: 4), Troia Geç VI tabakalarında benzer formda çanaklar bulunmuştur (Blegen ve ark., 1953, Pl. 439: 9).Panaztepe'de benzer formda çanaklar kapalı kâseler içerisinde Tip K Ila 2 olarak değerlendirilmiştir(Günel, 1999, s. 45, Levha 39: 1-4, Levha 40: 1-3, 6, 7). Ayasuluk X. tabakada Kırmızı Mal Grubu'nda değerlendirilen, ÇT5b olarak tanımlanan, benzer formda çanaklar bulunmuştur (Konakçı, 2016, s. 152, Fig. 9, ÇT5b). Orta Anadolu'da; Gordion 10 nolu megaron tabaka 8'de (Gunter, 1991, s. 63, Fig. 14: 262) ve Demircihöyük'te kırmızı, bej renkte benzer formda çanaklar görülmektedir (Kull 1988, s. 234, 236, 244, Taf. 11: 5, Taf. 14: 20, Taf. 16: 10, Taf. 28: 16). Adalarda; Antissa kazılarında benzer formda örnekler ele geçmiştir (Bayne, 2000, s 105, Fig. 28: 2).

Değerlendirme ve Sonuç

Yukarıdaki değerlendirmelerden de anlaşılacağı üzere, Göceler Höyük'te yapılan sistematik yüzey araştırmaları, yerleşimin Geç Kalkolitik Dönem'den itibaren yoğun bir iskâna sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Göceler Höyük'te görülen bu iskân sürekliliğinde yerleşimin bulunduğu konumun rolü olmalıdır. Zira höyüğün bulunduğu konum, Çal Havzası'nı Çivril Ovası'na bağlayan ve sonrasında kuzeyden Uşak'a ve doğudan Dinar'a uzanandoğal güzergâhın da bir parçasıdır. Daha önce de belirtildiği üzere yazılı kaynaklar söz konusu güzergâhın MS XIII. yüzyıldan itibaren tüccarlar tarafından yoğun bir biçimde kullanıldığını göstermiştir. Geç Kalkolitik Çağ ve özellikle de Erken Tunç Çağı

ile birlikte bu alanda yoğunlaşan Göceler, Dere Höyük, Örenler, Yakayolu, Karalar gibi yerleşimlerin bu alanda yoğunluğu, olasılıkla bu doğal güzergâhın tarih öncesi çağlardan itibaren kullanıldığını işaret etmektedir.

Göceler Höyük'teki materyal kültürün Geç Kalkolitik ve Erken Tunç Çağında Beycesultan Höyüğü ile tamamen benzer nitelikte olduğu, bu durumun Orta ve Geç Tunç Çağı seramikleri içinde büyük oranda benzer şekilde olduğu söylenebilir. Diğer yandan özellikle Orta ve Geç Tunç Çağı seramik örneklerinin Orta Anadolu ve Batı Anadolu kıyıları ile de karşılaştırılabilir bazı özellikleri olduğu tespit edilmiştir.

Yukarı Menderes Havzası'nda yapılmış olan yüzey araştırmaları Geç Kalkolitik Dönem ile birlikte başlayan yerleşimlerinin boyutlarındaki büyüme ve sayısındaki artış eğiliminin Erken Tunç Çağı 1 ve 2 de devam ettiğini ve bu durumun Erken Tunç Çağı 3'de değişime uğradığını ortaya koymuştur (Dedeoğlu, 2013). Erken Tunç Çağı 3 sürecinde dağlık alandaki yerleşimlerin ise tamamen terk edildiği, platoluk alanda da sınırlı sayıda yerleşimin iskânının devam ettiği anlaşılmaktadır. Sosyoekonomik yapıda kayda değer bir değişime işaret eden bu durumun neden kaynaklandığı konusunda iklimsel değişimden kaynaklı kuraklaşma ve/veya Luwiler'in bölgeye göç etmesi gibi çeşitli unsurlar öne sürülmekle birlikte bu konudaki veriler henüz daha geniş çaplı araştırılmaya muhtaçtır. Her ne şekilde olursa olsun, bölge için açık olan şey, Erken Tunç Çağı 3 ile birlikte küçük boyutlu yerleşimlerin bir kısmının belki de merkezlere çekilmeye başladığı ve azalan yerleşim sayısına koşut olarak bölgede büyük boyutlu merkezi karakterli yerleşimlerin varlığını devam ettirdiğidir (Dedeoğlu, 2013). Bu bağlamda Çivril Ovası'nın kuzeybatısındaki platoda yer alan Göceler Höyük'te yapılan yüzey araştırmalarının sonuçları değerlendirildiğinde bölgedeki diğer yerleşimlerle koşut Erken Tunç Çağı 2'de yerleşimin büyüdüğü anlaşılmaktadır. Bununla birlikte Göceler Höyük Erken Tunç Çağı 3'de de iskânın devam ettiği az sayıdaki yerleşimden biri olmasıyla dikkat çekmektedir.

Yukarı Menderes havzasında yapılan yüzey araştırmaları Orta Tunç Çağı'ndayerleşimlerin sayısında ve boyutlarında artışın yaşandığını ortaya koymuştur(Dedeoğlu, 2015, s.193).Bu sonuç ile de Göceler Höyük'te elde edilen arkeolojik veriler uyum içerisinde bir tablo ortaya koymaktadır. Beycesultan'ın 2. dönem kazılarında elde edilen veriler eski II. tabakanın yaklaşık 300 yıl kadar erkene tarihlenmesi gerektiğini ortaya koymuştur(Dedeoğlu ve Abay 2014, s. 39). Göceler Höyük'te bulunan Geç Tunç Çağı seramiklerinin de Beycesultan II. tabaka ile gösterdiği benzerlikler dikkate alındığında yerleşimde bu dönem ile çağdaş bir iskânın olduğu anlaşılmaktadır. Yine Göceler Höyük'te tespit edilen seramiklere yapılan arkeometrik analizlerin sonuçlarının Beycesultan Orta Tunç Çağı seramikleriyle ortaya koyduğu benzerlik dikkat çekicidir. Yerleşimde Geç Tunç Çağının erken evresinden sonrasına tarihlenen herhangi bir örneğin ele geçmemiş olması ise burasının MÖ 16yy'dasonlarında terk edildiğini düşündürmektedir. Göceler

Höyük daha sonra üzerine konumlandığı ana kayanın hammadde kaynağı olarak kullanılması amacıyla Geç Roma döneminde yeniden küçük bir iskâna sahne olmuş olsa da ardından terk edilmiştir.

Katalog

Lev. No: 1.1, **Ser No:** 36.DB.SA88.01, **Form:** Çömlek, **Dönem:** Geç Kalkolitik, **AÇ:** 28 cm, **Açkı:**Açkısız, **Yüzey Niteliği:** Kaba, **Yüzey İşlenişi:** İnce astarlı, **Dış Astar:** 7.5YR 5/4,**İç Astar:** 7.5YR 5/4, **Hamur Rengi:** 10YR 6/1, **Hamur İçeriği:**Taşçık, kum, kireç,**Pişme:** İyi,**İçerik Boyutu:** Orta, **İçerik Oranı:** Az.

Lev. No:1.2, **Ser No:** 36.DB.SA92.04, **Form:** Çömlek, **Dönem:** Geç Kalkolitik, **AÇ:** 11 cm, **Açkı:**Açkısız, **Yüzey Niteliği:** Kaba, **Yüzey İşlenişi:** Kendinden astarlı, **Dış Astar:** 10YR 6/4,**İç Astar:** 10YR 6/4, **Hamur Rengi:** 10YR 6/4, **Hamur İçeriği:**Taşçık, kireç, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** Orta, **İçerik Oranı:** Orta.

Lev. No: 1.3, **Ser No:** 36.DB.SA92.02, **Form:** Çanak, **Dönem:** Geç Kalkolitik, **AÇ:** 12, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 2.5 Y 5/2,**İç Astar:** 2.5Y 5/2, **Hamur Rengi:** 2.5Y 4/2, **Hamur İçeriği:**Taşçık, kum, **Pişme:** Orta, **İçerik Boyutu:** Orta, **İçerik Oranı:** Orta.

Lev. No: 1.4, **Ser No:** 36.DB.SA92.03, **Form:** Çanak, **Dönem:** Geç Kalkolitik, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 10YR 7/2,**İç Astar:** 2.5Y 5/4, **Hamur Rengi:** 10YR 5/2, **Hamur İçeriği:**Taşçık, kum, **Pişme:** Orta,**İçerik Boyutu:** Orta, **İçerik Oranı:** Orta.

Lev. No: 1.5, **Ser No:** 36.DB.SA90.10, **Form:** Çanak, **Dönem:** ETÇ 1, **AÇ:** 24 cm, **Y:** 5.1 cm **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 5 Y 4/1,**İç Astar:** 5Y 3/1, **Hamur Rengi:** 10YR 5/1, **Hamur İçeriği:** Kireç, mika, bitki, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** Orta, **İçerik Oranı:** Orta.

Lev. No: 1.6, **Ser No:** 36.DB.SA87.07, **Form:** Çanak, **Dönem:** ETÇ 1, **AÇ:** 24 cm, **Y:** 5.3 cm **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 2.5 Y 5/2,**İç Astar:** 2.5Y 6/3, **Hamur Rengi:** 2.5Y 5/2, **Hamur İçeriği:**Taşçık, kireç, bitki, **Pişme:** Orta, **İçerik Boyutu:** Orta, **İçerik Oranı:** Orta.

Lev. No: 1.7, **Ser No:** 36.DB.SA86.05, **Form:** Ayak ve dip, **Dönem:** ETÇ 1, **Y:** 3.6 cm **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 10 YR 4/3, **İç Astar:** 10 YR 2/1,**Hamur Rengi:** 10YR 2/1, **Hamur İçeriği:**Taşçık, kireç, **Pişme:** Orta, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Orta.

Lev. No: 1.8, **Ser No:** 36.DB.SA86.06, **Form:** Ayak ve dip, **Dönem:** ETÇ 1, **Y:** 3.7 cm,**Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 10 YR 4/3, **İç Astar:** 10 YR 3/2,**Hamur Rengi:** 10YR 3/2, **Hamur İçeriği:**Taşçık, mika, **Pişme:** Orta, **İçerik Boyutu:** Orta, **İçerik Oranı:** Orta.

Lev. No: 2.1, **Ser No:** 36.DB.SA90.25, **Form:** Çömlek, **Dönem:** ETÇ 2,**AÇ:** 33 cm, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış**

Astar: 5 YR 5/6, **İç Astar:** 5 YR 5/6, **Hamur Rengi:** 5 YR 5/6, **Hamur İçeriği:** Kireç, taşçık, saman, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** Orta, **İçerik Oranı:** Yoğun, **Açıklama:** Gövde üzerinde uç kısmı dibe dönük hilal biçimli tutamak.

Lev. No: 2.2, **Ser No:** 36.DB.SA86.18, **Form:** Çanak, **Dönem:** ETC 2, **AÇ:** 22 cm, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 2.5 YR 4/8, **İç Astar:** 2.5 YR 4/8, **Hamur Rengi:** 5 YR 6/8, **Hamur İçeriği:** Kireç, taşçık, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** Orta, **İçerik Oranı:** Orta.

Lev. No: 2.3, **Ser No:** 36.DB.SA90.26, **Form:** Çanak, **Dönem:** ETC 2, **AÇ:** 22 cm, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 7.5 YR 4/4, **İç Astar:** 7.5 YR 4/4, **Hamur Rengi:** 10 YR 5/4, **Hamur İçeriği:** Kireç, kum, mika, **Pişme:** Orta, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Orta

Lev. No: 2.4, **Ser No:** 36.DB.SA88.24, **Form:** Çanak, **Dönem:** ETC 2, **AÇ:** 20 cm, **Y:** 8.3 cm, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 5 YR 6/4, **İç Astar:** 5 YR 6/4, **Hamur Rengi:** 7.5 YR 5/4, **Hamur İçeriği:** Mika, saman, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** Orta, **İçerik Oranı:** Orta, **Açıklama:** Ağız kenarı üzerinden gövdeye doğru uzanan dikey tutamak.

Lev. No: 2.5, **Ser No:** 36.DB.SA90.25, **Form:** Çanak, **Dönem:** ETC 2, **AÇ:** 24,4 cm, **KÇ:** 7, **Y:** 5.2 cm, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 2.5 YR 5/6, **İç Astar:** 2.5 YR 5/6, **Hamur Rengi:** 5 YR 6/6, **Hamur İçeriği:** Taşçık, kireç, mika, saman, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Orta.

Lev. No: 2.6, **Ser No:** 36.DB.SA86.21, **Form:** Çanak, **Dönem:** ETC 2, **AÇ:** 12 cm, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 10 YR 7/4, **İç Astar:** 10 YR 5/4, **Hamur Rengi:** 7.5 YR 5/6, **Hamur İçeriği:** Taşçık, saman, **Pişme:** Orta, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Orta, **Açıklama:** Ağız kenarı altında yumru bezeme.

Lev. No: 2.7, **Ser No:** 36.DB.SA86.23, **Form:** Çanak, **Dönem:** ETC 2, **AÇ:** 10 cm, **Y:** 4.6 cm, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 5 YR 5/4, **İç Astar:** 5 YR 5/4, **Hamur Rengi:** 5 YR 5/4, **Hamur İçeriği:** Taşçık, mika, saman, **Pişme:** Orta, **İçerik Boyutu:** Orta, **İçerik Oranı:** Yoğun, **Açıklama:** Ağız kenarı üzerinden dibe uzanan olukbezeme.

Lev. No: 2.8, **Ser No:** 36.DB.SA90.11, **Form:** Çanak, **Dönem:** ETC 2, **AÇ:** 18 cm, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 7.5 YR 5/4, **İç Astar:** 7.5 YR 4/4, **Hamur Rengi:** 10 YR 6/4, **Hamur İçeriği:** Kum, kireç, mika, saman, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** Orta, **İçerik Oranı:** Yoğun, **Açıklama:** Ağız kenarı üzerinde beyaz boya bezeme.

Lev. No: 2.9, **Ser No:** 36.DB.SA90.16, **Form:** Çömlek, **Dönem:** ETC 2, **AÇ:** 24 cm, **Y:** 5.5 cm, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 2.5 YR 5/6, **İç Astar:** 2.5 YR 5/6, **Hamur Rengi:** 7.5 YR 5/6, **Hamur İçeriği:** Kireç, saman, taşçık, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** Orta, **İçerik Oranı:** Orta.

Lev. No: 3.1, **Ser No:** 36.DB.SA88.28, **Form:** Tabak, **Dönem:** ETÇ 3, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 2.5 YR 5/6, **Hamur Rengi:** 5 YR 6/8, **Hamur İçeriği:** Kum, mika, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

Lev. No: 3.2, **Ser No:** 36.DB.SA92.31, **Form:** Çanak, **Dönem:** ETÇ 3, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** İnce astarlı, **Dış Astar:** 2.5 YR 5/6, **İç Astar:** 7.5 YR 6/6, **Hamur Rengi:** 7.5 YR 6/6, **Hamur İçeriği:** Mika, kireç, taşçık, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az, **Açıklama:** Çanağın iç yüz kısmında bant biçiminde kırmızı boya bezeme.

Lev. No: 3.3, **Ser No:** 36.DB.SA92.32, **Form:** Akıtacak, **Dönem:** ETÇ 3, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 7.5 YR 5/6, **Hamur Rengi:** 7.5 YR 5/6, **Hamur İçeriği:** Kireç, kum, saman, **Pişme:** Orta, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

Lev. No: 3.4, **Form:** Kulp, **Dönem:** ETÇ 3, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 2.5 YR 5/6, **Hamur Rengi:** 10 YR 5/4, **Hamur İçeriği:** Kum, kireç, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

Lev. No: 3.5, **Ser No:** 36.DB.SA92.33, **Form:** Kulp, **Dönem:** ETÇ 3, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** İnce astarlı, **Dış Astar:** 2.5 YR 5/6, **Hamur Rengi:** 7.5 YR 5/6, **Hamur İçeriği:** Kireç, kum, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

Lev. No: 4.1, **Ser No:** 36.DB.SA88.37, **Form:** Çanak, **Dönem:** OTÇ, **AÇ:** 24 cm, **Y:** 5.2 cm **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 2.5 YR 5/6, **İç Astar:** 7.5 YR 5/6, **Hamur Rengi:** 10 YR 5/4, **Hamur İçeriği:** Taşçık, kireç, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

Lev. No: 4.2, **Ser No:** 36.DB.SA91.41, **Form:** Çanak, **Dönem:** OTÇ, **AÇ:** 20 cm, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 2.5 YR 4/6, **İç Astar:** 2.5 YR 4/6, **Hamur Rengi:** 5 YR 4/6, **Hamur İçeriği:** Kum, kireç, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Orta.

Lev. No: 4.3, **Ser No:** 36.DB.SA91.43, **Form:** Çanak, **Dönem:** OTÇ, **AÇ:** 19 cm, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 5 YR 5/6, **İç Astar:** 5 YR 5/6, **Hamur Rengi:** 5 YR 6/8, **Hamur İçeriği:** Kireç, taşçık, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

Lev. No: 4.4, **Ser No:** 36.DB.SA88.39, **Form:** Çömlek, **Dönem:** OTÇ, **AÇ:** 22 cm, **Açkı:** Açkısız, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 5 YR 6/6, **İç Astar:** 5 YR 6/6, **Hamur Rengi:** 7.5 YR 4/6, **Hamur İçeriği:** Taşçık, kireç, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Orta.

Lev. No: 4.5, **Ser No:** 36.DB.SA88.38, **Form:** Halka dip, **Dönem:** OTÇ, **DÇ:** 9 cm, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 2.5 YR 5/6, **Hamur Rengi:** 7.5 YR 5/6, **Hamur İçeriği:** Kireç, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

Lev. No: 5.1, **Ser No:** 36.DB.SA91.42, **Form:** Çanak, **Dönem:**GTÇ, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 2.5 YR 5/8, **İç Astar:** 2.5 YR 5/6, **Hamur Rengi:** 7.5 YR 5/6, **Hamur İçeriği:** Kum, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

Lev. No: 5.2, **Ser No:** 36.DB.SA86.30, **Form:** Çömlek, **Dönem:** GTÇ, **AÇ:** 30 cm, **Y:** 7.3 cm, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** Gley 1 2.5/N, **Hamur Rengi:** 10 YR 3/2, **Hamur İçeriği:** Taşçık, kireç, ot, mika, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

Lev. No: 5.3, **Ser No:** 36.DB.SA86.51, **Form:** Çanak, **Dönem:** GTÇ, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 5 YR 5/6, **İç Astar:** 5 YR 5/6, **Hamur Rengi:** 7.5 YR 5/6, **Hamur İçeriği:** Taşçık, kireç, mika, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

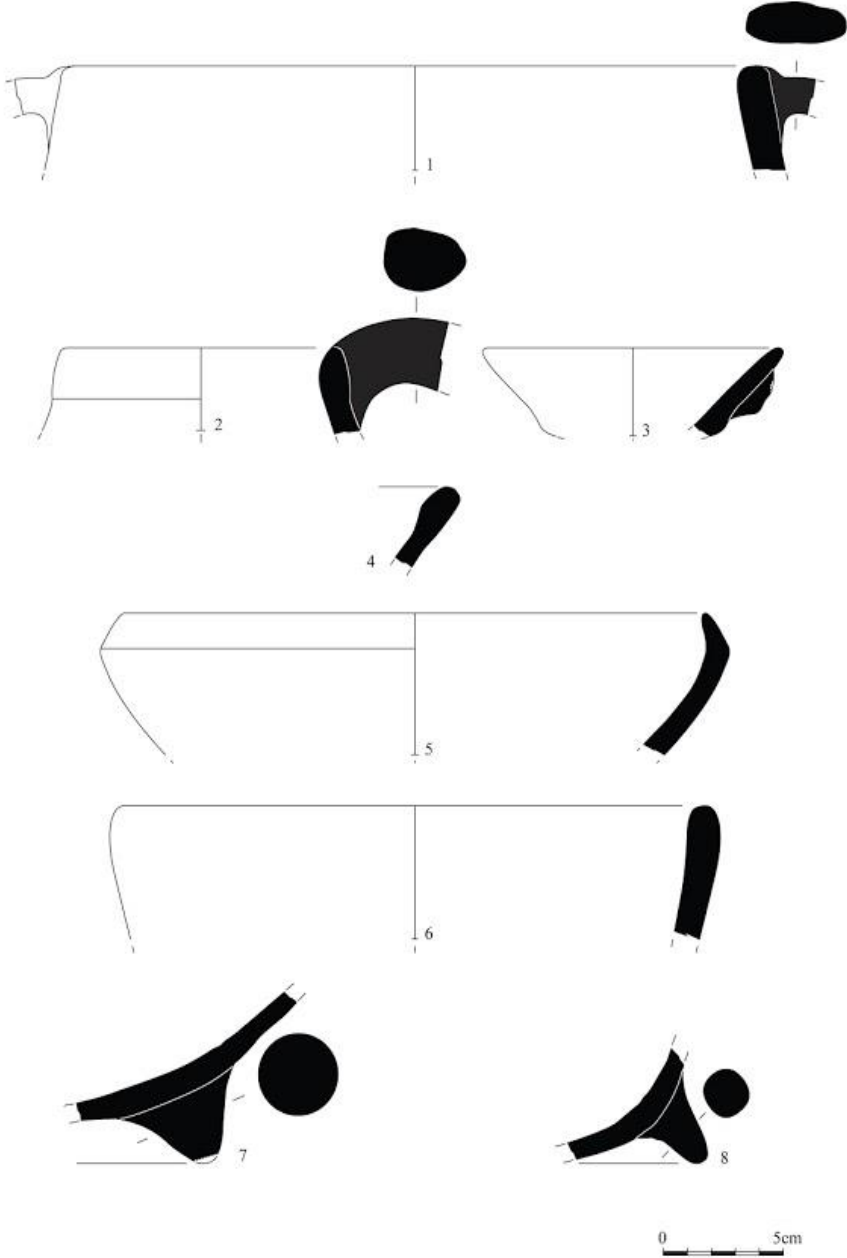
Lev. No: 5.4, **Ser No:** 36.DB.SA86.45, **Form:** Çömlek, **Dönem:** GTÇ, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 7.5 YR 5/6, **İç Astar:** 7.5 YR 5/6, **Hamur Rengi:** 7.5 YR 5/6, **Hamur İçeriği:** Kum, mika, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

Lev. No: 5.5, **Ser No:** 36.DB.SA86.50, **Form:** Çanak, **Dönem:** GTÇ, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 2.5 Y 4/1, **Hamur Rengi:** 2.5 Y 5/2, **Hamur İçeriği:** Kireç, taşçık, **Pişme:** Orta, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

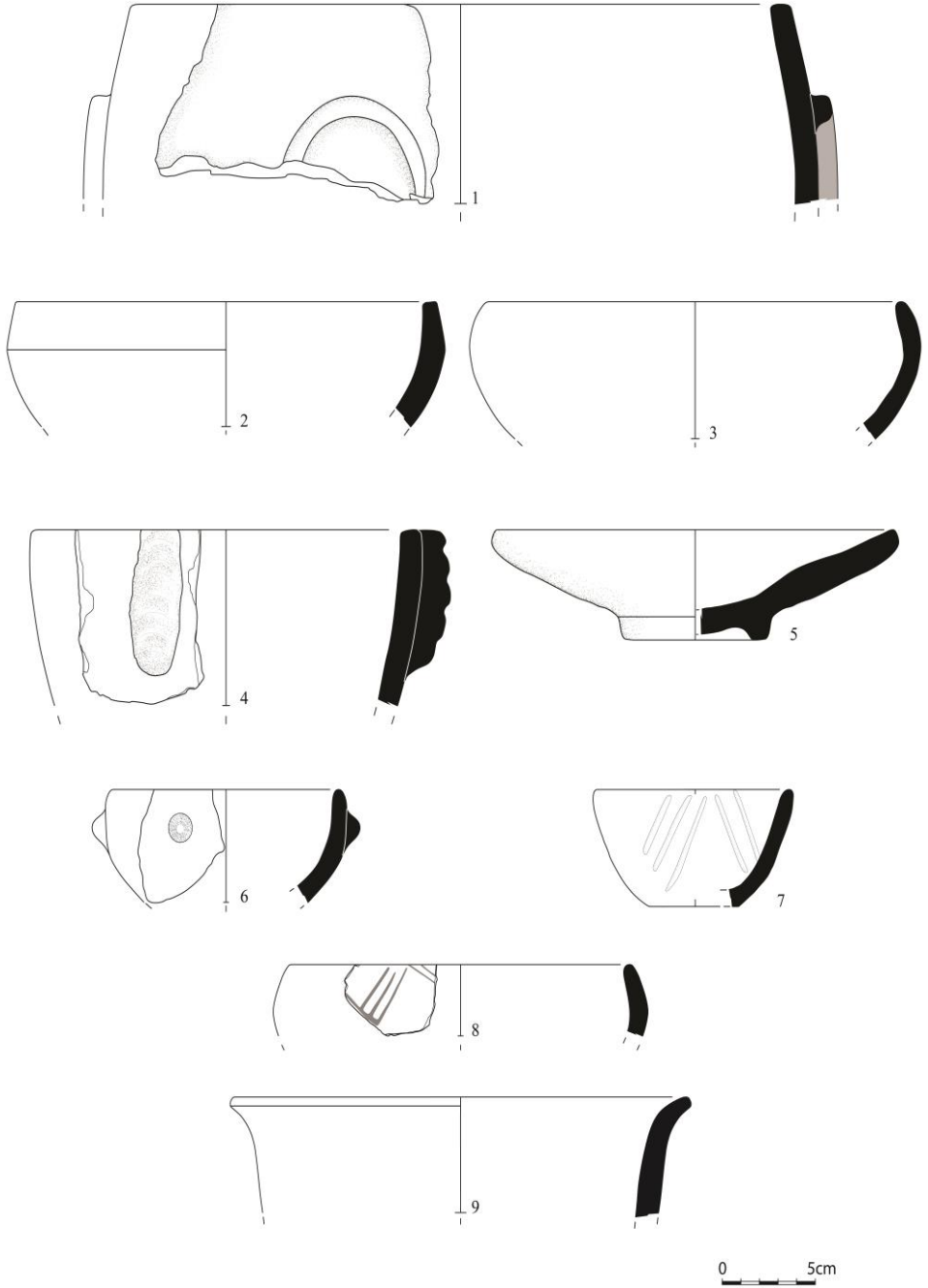
Lev. No: 5.6, **Ser No:** 36.DB.SA86.49, **Form:** Çanak, **Dönem:** GTÇ, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 7.5 YR 4/4, **İç Astar:** 7.5 YR 4/4, **Hamur Rengi:** 7.5 YR 5/6, **Hamur İçeriği:** Taşçık, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

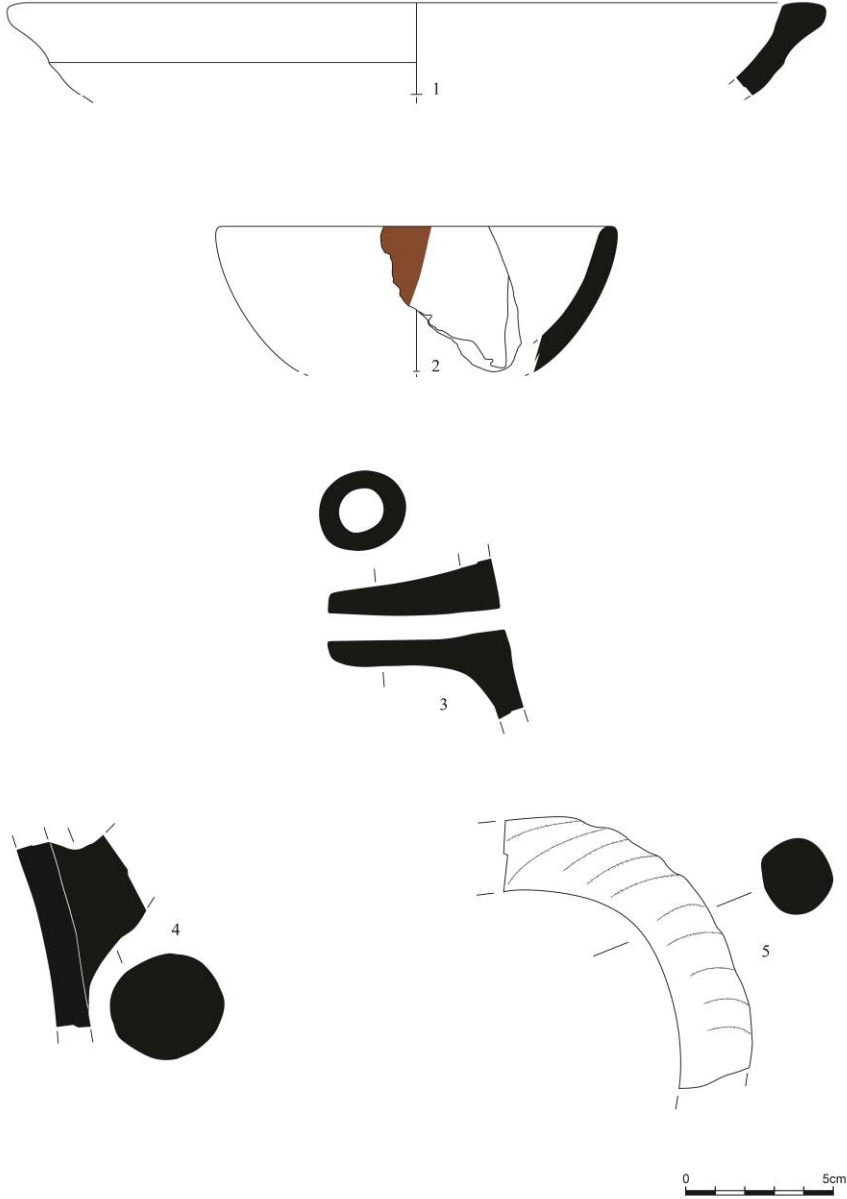
Lev. No: 5.7, **Ser No:** 36.DB.SA86.46, **Form:** Çanak, **Dönem:** GTÇ, **Açkı:** Açkılı, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** Kalın astarlı, **Dış Astar:** 7.5 YR 4/6, **İç Astar:** 7.5 YR 4/6, **Hamur Rengi:** 5 YR 5/8, **Hamur İçeriği:** Kireç, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

Lev. No: 5.8, **Ser No:** 36.DB.SA92.44, **Form:** Kulp, **Dönem:** GTÇ, **Y:** 8 cm, **Açkı:** Açkısız, **Yüzey Niteliği:** Düzgün, **Yüzey İşlenişi:** İnce astarlı, **Dış Astar:** 7.5 YR 5/4, **Hamur Rengi:** 10 YR 5/1, **Hamur İçeriği:** Taşçık, kireç, ot, **Pişme:** İyi, **İçerik Boyutu:** İnce, **İçerik Oranı:** Az.

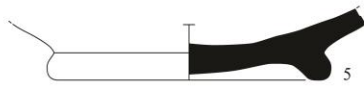
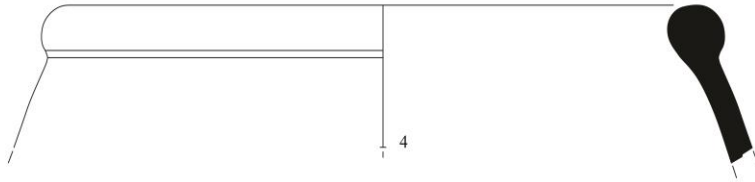
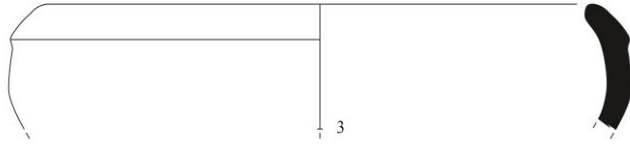
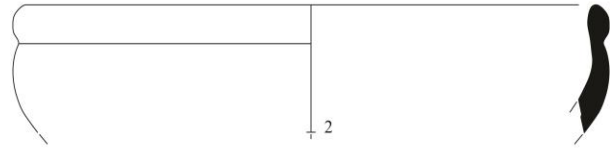
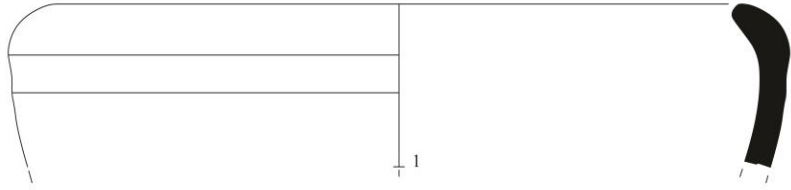
Levha I: Göceler Höyük Geç Kalkolitik (1-4) ve Erken Tunç Çağ I (5-8) Keramik Örnekleri

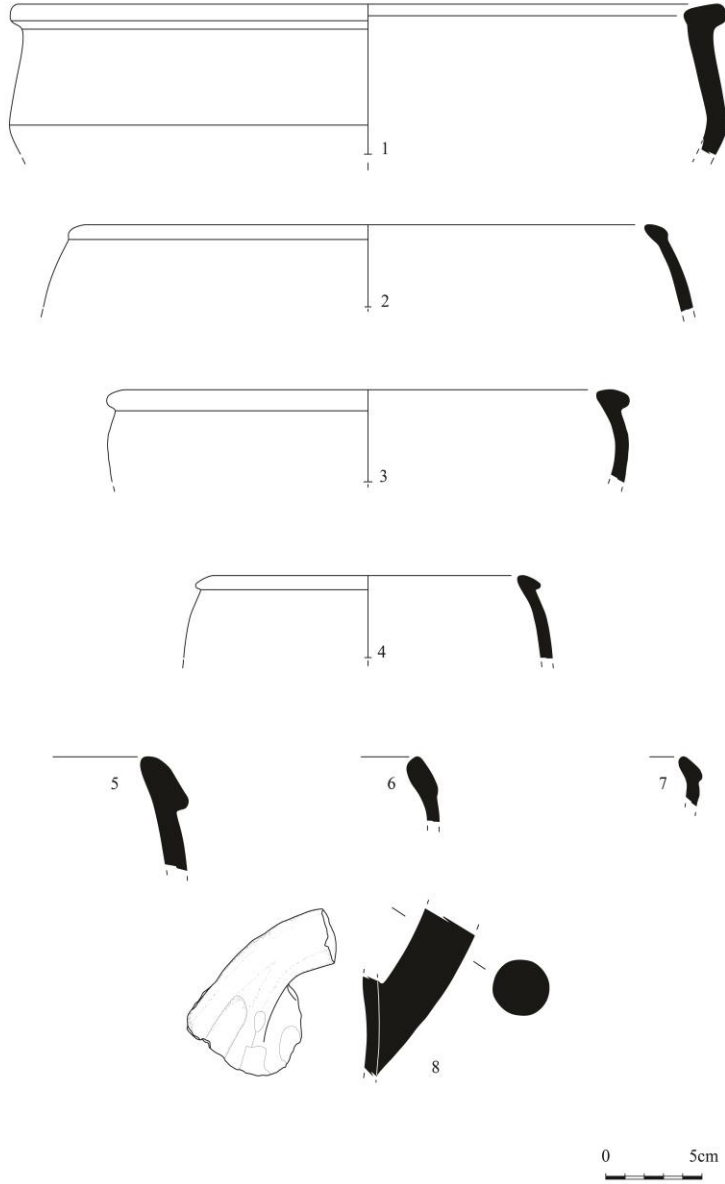

Levha III: Göceler Höyük Erken Tunç Çağ III Keramik Örnekleri.

Kaynakça

- Abay, E. (2008). Die Neolithischen Fundorte in Der Çivril ebene im Oberen Maandagebeit. Erste Ergebnisse Einer Gelendebegehung. in: Fundstellen, Gesammelte Schriften zu rArchaeologie und Geschichte Alt vor der asien, ad honorem Hartmut Kühne (Hrsg.) Bonatz, D.; R. M. Czichonund F.J. Kreppner, Harrassowitz Verlag-Wiesbaden, 1-8.
- Abay E. ve Dedeoğlu, F. (2005). 2003 Yılı Denizli/Çivril Ovası Yüzey Araştırması. Araştırma Sonuçları Toplantısı XXII, Cilt 2, 41-50.
- (2007). 2005 Yılı Çivril Ovası Yüzey Araştırması. Araştırma Sonuçları Toplantısı 24, Cilt 1; 277-293.
- Aykurt, A. (2004). Kocabaştepe Orta Tunç Çağ Seramik Örneklerinin Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- (2010). Late Bronze Age Pottery from Çeşme Bağlararası (Çeşme Bağlararası Geç Tunç Çağı Seramiği), OLBA XVIII, 1-65.
- Baykara, T. (2008). Kayı Pazarı. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 1/1, 11-16.
- Bayne, N. (2000).The Grey Wares of North-West Anatolia: In The Middle and Late Bronze Age and The Early Iron Age and Their Relation to The Early Greek Settlements, Asia Minor Studien 37.
- Blegen C.W.,Caskey C.L. ve Rawson M. (1951). Troy II: The Third, Fourth and Fifth Settlements, Princeton: Princeton UniversityPress.
- (1953). Troy III, Princeton: Princeton University Press.
- Blegen C.W.,Caskey C.L., Rawson M. ve Sperling J. (1950).Troy I. General Introduction. The First and Second Settlements. Princeton: Princeton University Press.
- Dedeoğlu, F. (2008). Cultural Transformation and Settlement System of Southwestern Anatolia from Neolithic to LBA: A Case Study from Denizli/Çivril Plain. ICAANE 5, (ed: J. M. Córdoba, M. Molist, M.C. Pérez, I. Rubio, S. Martínez) Madrid, 587-603.
- (2009). Denizli-Çivril İlçesi Yüzey Araştırması Verileri Işığında M.Ö 2. Binyılda Yukarı Menderes Havzası Yerleşim Düzeni. Altan Çilingiroğlu'na Armağan, Yukarı Denizin Kıyısında Urartu Krallığı'na Adanmış Bir Hayat, (Ed: H. Sağlamtimur, E. Abay vd.), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 241-257.
- (2013). Yukarı Menderes Havzası Bölgesel Yerleşim Analizi: Erken Tunç Çağda Sosyoekonomik Örgütlenmedeki Değişim ve Dönüşüm Süreçleri, Tematik Arkeoloji Serisi 1, İstanbul: Ege Yayınları.
- (2014).Yukarı Menderes Havzası Neolitik ve Erken Kalkolitik Çağı Yerleşimlerinin Materyal Kültür ve İskan Düzeni Bağlamında

- Değerlendirilmesi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 18, 33-56.
- (2015). Küfü Çayı Vadisi MÖ 2. Binyıl Yerleşimleri, Mustafa Büyükkolancı'ya Armağan, ed: Şimşek C vd, İstanbul: Ege Yayınları, 193-202.
- Dedeoğlu, F., Baysal H. H., Konakçı E., Ozan A. ve Temur B. Ekşi Höyük 2016 Yılı Kazı Çalışmaları, 38. Kazı Sonuçları Toplantısı, baskıda.
- Dedeoğlu F ve Abay, E. (2014). Beycesultan Höyük Excavation Project: New Archaeological Evidence from the Late Bronze Age Layers, *Arkeoloji Dergisi* 17, 1-39.
- Dedeoğlu F., Konakçı, E. ve Ozan, A. (2015). Yukarı Menderes Havzası Dağlık Kesim Yüzey Araştırması Projesi 2013 Yılı Çalışmaları”, 32. Araştırma Sonuçları Toplantısı, Ankara, 151-160.
- Dedeoğlu F., Konakçı, E.ve Çarkı, M. (2014). Yukarı Menderes Havzası Dağlık Kesim Yüzey Araştırması Projesi 2012 Yılı Çalışmaları, 31. Araştırma Sonuçları Toplantısı, II. Cilt, Muğla, 367-376.
- Dedeoğlu F ve Ozan, A. (2016). What Happened in Inland Southwestern Anatolia Before 5500 BC ? A Review of the Archaeological Evidence from the Selcen-Örenarası Settlement?, *OLBA XXIV*, 1-30.
- Dedeoğlu F., Ozan, A. ve Konakçı, E. (2016). Yukarı Menderes Havzası Dağlık Kesim Yüzey Araştırması Projesi 2014 Yılı Çalışmaları, 33. Araştırma Sonuçları Toplantısı, Cilt 2, Ankara, 553-563.
- Duman B. ve Konakçı, E. (2006). Kolassai: Höyük, Kalıntı ve Buluntuları (Colassae: theMound, Remains and Findings), *Arkeoloji Dergisi VIII*, 2006/2, 79-104.
- Gunter, A. C. (1991). *Gordion Excavations Final Reports III, The Bronze Age*, Philedelphia: University Museum, University of Pennsylvania.
- Günel, S. (1999). S. Panaztepe II, MÖ II. Bine Tarihlendirilen Panaztepe Seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi, Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Joukowsky, M. S. (1986). *M.S. Prehistoric Aphrodisias, An Account of the Excavations and Artifact Studies, Vol I-II, Excavations and Studies*, New Jersey: Brown University, Center for Old World Archaeology and Art.
- Kan, H. (2005). Anaia-Kadıkalesi MÖ 2. Binyıl Seramikleri (yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İzmir: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Konakçı, E. (2012). Büyük ve Küçük Menderes Havzalarındaki MÖ 2. Binyıl Kültürlerinin Yeni Veriler Işığında Değerlendirilmesi (Yayınlanmamış doktora tezi) İzmir: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- (2015).Ayasuluk Tepesi Orta Tunç Çağı Seramiği Üzerine Bir Değerlendirme. Mustafa Büyükkolancı'ya Armağan, *Essays in Honour*

- of Mustafa Büyükkolancı, (Ed: C. Şimşek vd.), İstanbul: Ege Yayınları, 381-405.
- (2016). Geç Tunç Çağı'nda Ayasuluk Tepesi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 25.1, Denizli, 135-165.
- Kull, B. (1988). Demircihüyük V, Die Mittel bronze zeitliche Siedlung, Mainz: Verlag Philipp von Zabern Mainz am Rhein.
- Lamb, W. (1936). Excavations at Thermi in Lesbos, Cambridge at the University Press.
- Lloyd, S. (1960). Beycesultan, 1959: Sixth Preliminary Report. *Anatolian Studies* 10, 31-41.
- (1972). Beycesultan Vol III, part 1, Late Bronze Age Architecture, London: The British Institute of Archaeology at Ankara.
- Lloyd S. ve Mellaart, J. (1955). Beycesultan Excavations: First Preliminary Report. *Anatolian Studies* 5, 39-92.
- , Beycesultan Excavations: Second Preliminary Report, 1955. *Anatolian Studies* Vol. 6, Special Number in Honour and in Memory of Professor John Garstang, 101-135.
- (1957). An Early Bronze Age Shrine at Beycesultan", *Anatolian Studies* 7, 27-36.
- (1962). Beycesultan vol 1, The Chalcolithic and Early Bronze Age Levels, London: The British Institute of Archaeology at Ankara.
- (1965). Beycesultan vol 2, Middle Bronze Age Architecture and Pottery, London: The British Institute of Archaeology at Ankara.
- S. Lloyd-J. Mellaart-D. Stronach. Excavations at Beycesultan, 1958, *Anatolian Studies* 9, 35-50.
- Mellaart, J. (1954). Preliminary Report on Survey of Pre-Classical Remains in Southern Turkey, *Anatolian Studies* IV, 175-240.
- Mellaart J. ve Murray, A. (1995). Beycesultan Vol. III Part II: Late Bronze Age and Phrygian Pottery and Middle and Late Bronze Age Small Objects, Oxford: The British Institute of Archaeology at Ankara.
- Meriç, R. (2003). Excavations at Bademgediği Tepe (Puranda) 1999-2002: A preliminary Report *Istanbul Mitteilungen* 53, 79-98.
- Oğuzhanoglu Akay, U. (2015). Laodikeia-Kandilkırı Verileri Işığında Güneybatı Anadolu'da Erken Tunç Çağı 2 ve 3. (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Orthmann, W. (1963). Frühe Keramik von Boğazköy aus den Ausgrabungen am Nordwesthang von Büyükkale, Berlin: Verlag Gebr Mann.
- Raymond, A. E. (2005). Miletus in the Bronze Age and Minoan Presence in the Eastern Aegean (Yayınlanmamış doktora tezi), Toronto: Graduate

Konakçı, E. (2017).Yukarı Menderes Havzası Tarih Öncesi Bilgilerine Katkı Sağlayan Yeni Bir Yerleşim: Göceler Höyük. *Humanitas*, 5(9), 1-28

Department of the History of Art Ancient Studies Collaborative Programme University Of Toronto.

Semiz B., Abay, E., Dedeoğlu F., Konakçı E, Ozan A. Archaeometric investigation of Early and Middle Bronze Age Pottery from the Upper Meander Basin. Baskıda.

Umurtak, G (2003). A Study of a Group of Pottery Finds from the MBA Deposits at Bademağacı Höyük, *Anatolica Antiqua* XI, 53-74.

Wright, G.R.H. (2000). Some Byzantine Bronze Objects from Beycesultan. *Anatolian Studies* 50, 159-170.